

De DDS VFO software

EEN BESCHRIJVING VAN DE SOFTWARE NODIG OM EEN DDS VFO TE
BESTUREN VANUIT EEN ARDUINO, MET ALS OPTIE SPRAAK

Waarom een DDS VFO

Een stabiele, bruikbare VFO met goede frequentie uitlezing is bijna altijd het zwakke punt bij een zelfbouw project.

Dat zorgde voor mijn eerste ontwerp; in eerste instantie bij Surplus zenders.

Later ook toegepast in het 'Superwiel' en andere projecten.

Wat is eigenlijk een DDS

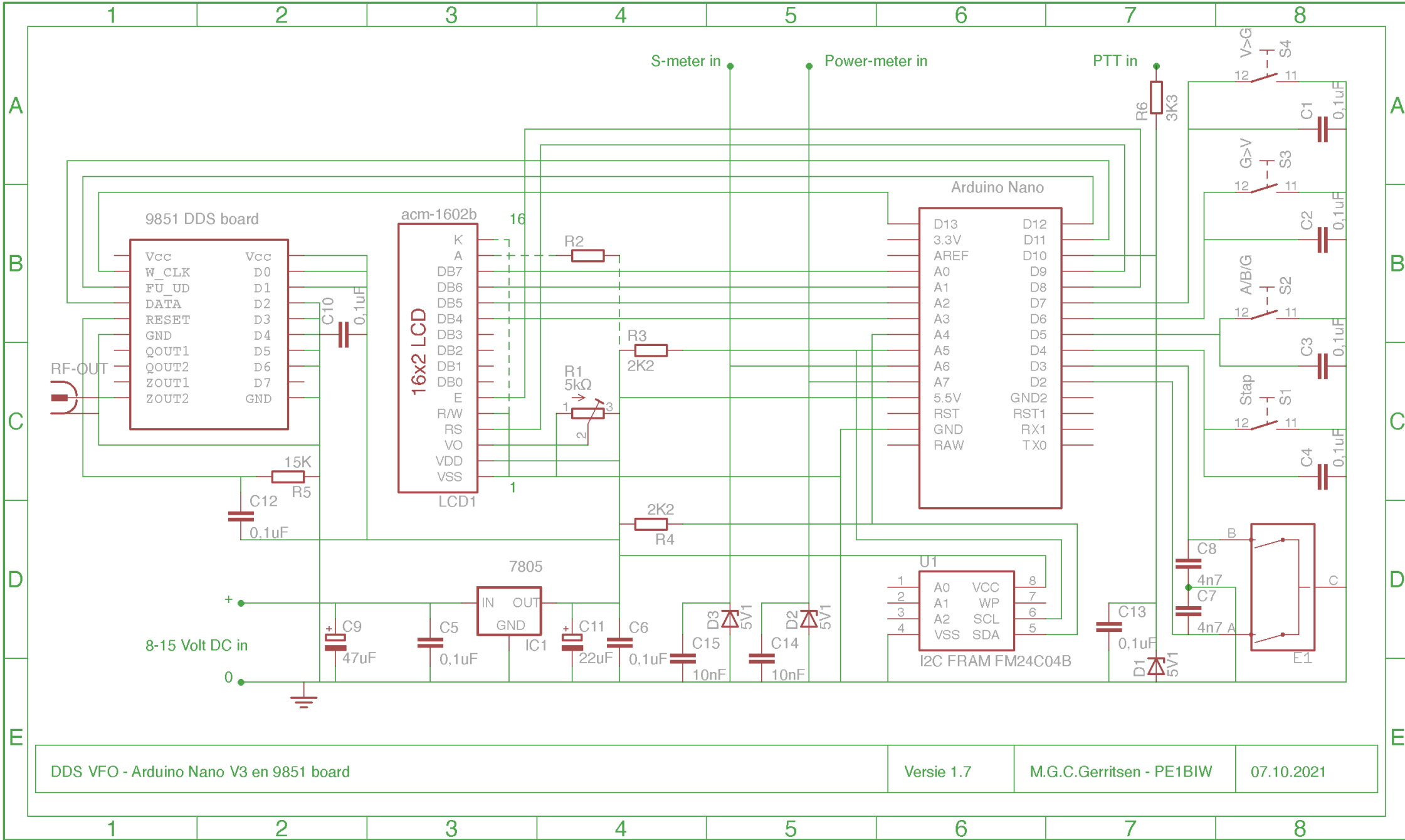
- Frequentieopwekking door **D**irecte **D**igitale **S**ynthese
- De vorm van het signaal opgeslagen als waarden (sinus)
- Een (eventueel extern vergrendelde) referentie oscillator
- Een digitaal analoog omzetter
- Een laag doorlaat filter

De voorwaarden

- ‘Kristal stabiel’
- Instelbaar over ten minste het HF gebied
- Frequentie stappen instelbaar (10Hz, 100Hz, 1kHz, etc.)
- Geheugen voor laatste toestand na uitschakelen
- Geheugen opslag voor vaak gebruikte frequenties
- Eventueel een MF offset
- ‘Schoon’ uitgangssignaal

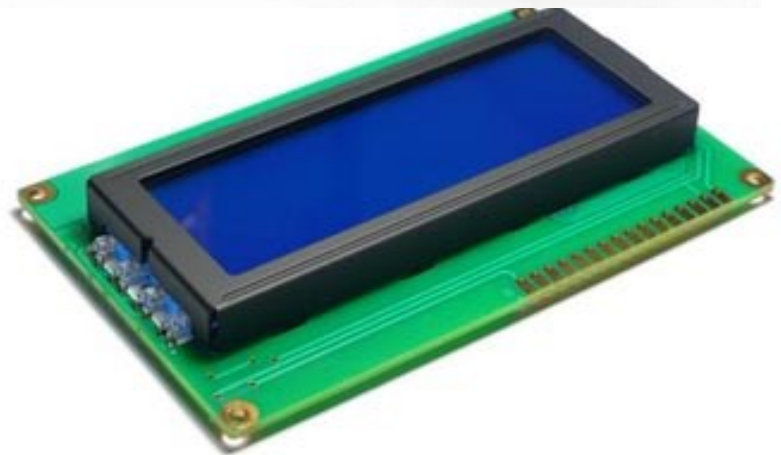
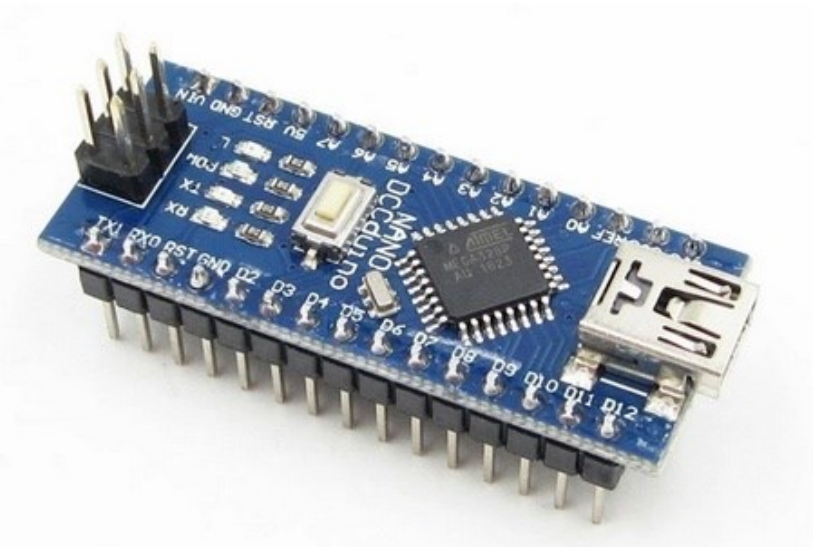
De onderdelen van het VFO

- een microcontroller (Arduino) om de DDS te besturen
- de DDS chip met referentie oscillator
- draai- en drukknoppen om het geheel te bedienen
- een display om de instellingen weer te geven
- (spraakuitgave)

DDS VFO - Arduino Nano V3 en 9851 board Versie 1.7 M.G.C.Gerritsen - PE1BIW 07.10.2021

Zo zien de onderdelen er (bijvoorbeeld) uit

Wat zit er (niet) in zo'n Arduino

- een processor
- werk geheugen
- programma opslag geheugen
- EEPROM
- digitale- en analoge in- en uitgangen (pins)
- een USB aansluiting
- I²C en SPI bus
- geen geheugen dat vaak gelezen en geschreven kan worden; daarom dus een externe FRAM chip die 10^{14} keer gelezen en geschreven kan worden

Hoe te programmeren

Dit is geen cursus Arduino programmeren

- het programma wordt via de USB aansluiting naar de Arduino gestuurd (serieel)
- het programma (sketch) wordt geschreven in een C dialect
- om het programma te schrijven wordt een zgn. IDE gebruikt, een speciale tekstverwerker voor programmeren
- in de IDE wordt het programma gecompileerd en vervolgens (over USB) naar de Arduino gestuurd

De Arduino IDE

```

drake_tr7_ser_to_speech_118 | Arduino 1.8.19
drake_tr7_ser_to_speech_118
77 int oldStore = -1;
78 byte i2c_stat;
79 struct store
80 {
81     long a_freq;
82     long b_freq;
83     long c_step;
84     int c_mem;
85     int c_mode;
86 }fram_store;
87
88 bool freq_changed = false;
89 long loop_count = 0;
90
91
92 // voorbereiden FRAM
93 extEEPROM myFRAM(kbits_4, 1, 256, 0x50);
94
95 // voorbereiden LCD
96 //           RS EN D4 D5 D6 D7
97 LiquidCrystal lcd(9, 8, A0, A1, A2, A3);
98
99 void setup()
100 {
101     Serial.begin(19200);
102     // encoder en drukknop pennen als ingang instellen
103     pinMode(encoderPin1, INPUT_PULLUP);
104     pinMode(encoderPin2, INPUT_PULLUP);
105     pinMode(buttonStep, INPUT_PULLUP);
106     pinMode(buttonMode, INPUT_PULLUP);
107     pinMode(buttonMemToVfo, INPUT_PULLUP);
108     pinMode(buttonG, INPUT_PULLUP);
109
110     //
111     //
112     //
113     //
114     //
115     //
116     //
117     //
118     //
119     //
120     //
121     //
122     //
123     //
124     //
125     //
126     //
127     //
128     //
129     //
130     //
131     //
132     //
133     //
134     //
135     //
136     //
137     //
138     //
139     //
140     //
141     //
142     //
143     //
144     //
145     //
146     //
147     //
148     //
149     //
150     //
151     //
152     //
153     //
154     //
155     //
156     //
157     //
158     //
159     //
160     //
161     //
162     //
163     //
164     //
165     //
166     //
167     //
168     //
169     //
170     //
171     //
172     //
173     //
174     //
175     //
176     //
177     //
178     //
179     //
180     //
181     //
182     //
183     //
184     //
185     //
186     //
187     //
188     //
189     //
190     //
191     //
192     //
193     //
194     //
195     //
196     //
197     //
198     //
199     //
200     //
201     //
202     //
203     //
204     //
205     //
206     //
207     //
208     //
209     //
210     //
211     //
212     //
213     //
214     //
215     //
216     //
217     //
218     //
219     //
220     //
221     //
222     //
223     //
224     //
225     //
226     //
227     //
228     //
229     //
230     //
231     //
232     //
233     //
234     //
235     //
236     //
237     //
238     //
239     //
240     //
241     //
242     //
243     //
244     //
245     //
246     //
247     //
248     //
249     //
250     //
251     //
252     //
253     //
254     //
255     //
256     //
257     //
258     //
259     //
260     //
261     //
262     //
263     //
264     //
265     //
266     //
267     //
268     //
269     //
270     //
271     //
272     //
273     //
274     //
275     //
276     //
277     //
278     //
279     //
280     //
281     //
282     //
283     //
284     //
285     //
286     //
287     //
288     //
289     //
290     //
291     //
292     //
293     //
294     //
295     //
296     //
297     //
298     //
299     //
300     //
301     //
302     //
303     //
304     //
305     //
306     //
307     //
308     //
309     //
310     //
311     //
312     //
313     //
314     //
315     //
316     //
317     //
318     //
319     //
320     //
321     //
322     //
323     //
324     //
325     //
326     //
327     //
328     //
329     //
330     //
331     //
332     //
333     //
334     //
335     //
336     //
337     //
338     //
339     //
340     //
341     //
342     //
343     //
344     //
345     //
346     //
347     //
348     //
349     //
350     //
351     //
352     //
353     //
354     //
355     //
356     //
357     //
358     //
359     //
360     //
361     //
362     //
363     //
364     //
365     //
366     //
367     //
368     //
369     //
370     //
371     //
372     //
373     //
374     //
375     //
376     //
377     //
378     //
379     //
380     //
381     //
382     //
383     //
384     //
385     //
386     //
387     //
388     //
389     //
390     //
391     //
392     //
393     //
394     //
395     //
396     //
397     //
398     //
399     //
400     //
401     //
402     //
403     //
404     //
405     //
406     //
407     //
408     //
409     //
410     //
411     //
412     //
413     //
414     //
415     //
416     //
417     //
418     //
419     //
420     //
421     //
422     //
423     //
424     //
425     //
426     //
427     //
428     //
429     //
430     //
431     //
432     //
433     //
434     //
435     //
436     //
437     //
438     //
439     //
440     //
441     //
442     //
443     //
444     //
445     //
446     //
447     //
448     //
449     //
450     //
451     //
452     //
453     //
454     //
455     //
456     //
457     //
458     //
459     //
460     //
461     //
462     //
463     //
464     //
465     //
466     //
467     //
468     //
469     //
470     //
471     //
472     //
473     //
474     //
475     //
476     //
477     //
478     //
479     //
480     //
481     //
482     //
483     //
484     //
485     //
486     //
487     //
488     //
489     //
490     //
491     //
492     //
493     //
494     //
495     //
496     //
497     //
498     //
499     //
500     //
501     //
502     //
503     //
504     //
505     //
506     //
507     //
508     //
509     //
510     //
511     //
512     //
513     //
514     //
515     //
516     //
517     //
518     //
519     //
520     //
521     //
522     //
523     //
524     //
525     //
526     //
527     //
528     //
529     //
530     //
531     //
532     //
533     //
534     //
535     //
536     //
537     //
538     //
539     //
540     //
541     //
542     //
543     //
544     //
545     //
546     //
547     //
548     //
549     //
550     //
551     //
552     //
553     //
554     //
555     //
556     //
557     //
558     //
559     //
560     //
561     //
562     //
563     //
564     //
565     //
566     //
567     //
568     //
569     //
570     //
571     //
572     //
573     //
574     //
575     //
576     //
577     //
578     //
579     //
580     //
581     //
582     //
583     //
584     //
585     //
586     //
587     //
588     //
589     //
590     //
591     //
592     //
593     //
594     //
595     //
596     //
597     //
598     //
599     //
600     //
601     //
602     //
603     //
604     //
605     //
606     //
607     //
608     //
609     //
610     //
611     //
612     //
613     //
614     //
615     //
616     //
617     //
618     //
619     //
620     //
621     //
622     //
623     //
624     //
625     //
626     //
627     //
628     //
629     //
630     //
631     //
632     //
633     //
634     //
635     //
636     //
637     //
638     //
639     //
640     //
641     //
642     //
643     //
644     //
645     //
646     //
647     //
648     //
649     //
650     //
651     //
652     //
653     //
654     //
655     //
656     //
657     //
658     //
659     //
660     //
661     //
662     //
663     //
664     //
665     //
666     //
667     //
668     //
669     //
670     //
671     //
672     //
673     //
674     //
675     //
676     //
677     //
678     //
679     //
680     //
681     //
682     //
683     //
684     //
685     //
686     //
687     //
688     //
689     //
690     //
691     //
692     //
693     //
694     //
695     //
696     //
697     //
698     //
699     //
700     //
701     //
702     //
703     //
704     //
705     //
706     //
707     //
708     //
709     //
710     //
711     //
712     //
713     //
714     //
715     //
716     //
717     //
718     //
719     //
720     //
721     //
722     //
723     //
724     //
725     //
726     //
727     //
728     //
729     //
730     //
731     //
732     //
733     //
734     //
735     //
736     //
737     //
738     //
739     //
740     //
741     //
742     //
743     //
744     //
745     //
746     //
747     //
748     //
749     //
750     //
751     //
752     //
753     //
754     //
755     //
756     //
757     //
758     //
759     //
760     //
761     //
762     //
763     //
764     //
765     //
766     //
767     //
768     //
769     //
770     //
771     //
772     //
773     //
774     //
775     //
776     //
777     //
778     //
779     //
780     //
781     //
782     //
783     //
784     //
785     //
786     //
787     //
788     //
789     //
790     //
791     //
792     //
793     //
794     //
795     //
796     //
797     //
798     //
799     //
800     //
801     //
802     //
803     //
804     //
805     //
806     //
807     //
808     //
809     //
810     //
811     //
812     //
813     //
814     //
815     //
816     //
817     //
818     //
819     //
820     //
821     //
822     //
823     //
824     //
825     //
826     //
827     //
828     //
829     //
830     //
831     //
832     //
833     //
834     //
835     //
836     //
837     //
838     //
839     //
840     //
841     //
842     //
843     //
844     //
845     //
846     //
847     //
848     //
849     //
850     //
851     //
852     //
853     //
854     //
855     //
856     //
857     //
858     //
859     //
860     //
861     //
862     //
863     //
864     //
865     //
866     //
867     //
868     //
869     //
870     //
871     //
872     //
873     //
874     //
875     //
876     //
877     //
878     //
879     //
880     //
881     //
882     //
883     //
884     //
885     //
886     //
887     //
888     //
889     //
890     //
891     //
892     //
893     //
894     //
895     //
896     //
897     //
898     //
899     //
900     //
901     //
902     //
903     //
904     //
905     //
906     //
907     //
908     //
909     //
910     //
911     //
912     //
913     //
914     //
915     //
916     //
917     //
918     //
919     //
920     //
921     //
922     //
923     //
924     //
925     //
926     //
927     //
928     //
929     //
930     //
931     //
932     //
933     //
934     //
935     //
936     //
937     //
938     //
939     //
940     //
941     //
942     //
943     //
944     //
945     //
946     //
947     //
948     //
949     //
950     //
951     //
952     //
953     //
954     //
955     //
956     //
957     //
958     //
959     //
960     //
961     //
962     //
963     //
964     //
965     //
966     //
967     //
968     //
969     //
970     //
971     //
972     //
973     //
974     //
975     //
976     //
977     //
978     //
979     //
980     //
981     //
982     //
983     //
984     //
985     //
986     //
987     //
988     //
989     //
990     //
991     //
992     //
993     //
994     //
995     //
996     //
997     //
998     //
999     //
1000    //

```

Wat zijn de onderdelen van de code

- commentaar (versie informatie)
- de gebruikte bibliotheken (`#include` libraries)
- definitie van constantes (`#define`)
- definitie van globale variabelen (`bool`, `int`, `long`, `struct`)
- de eenmalige instellingen: `setup()`
- de programma lus: `loop()`
- functies: `functienaam()`
- interrupt functie(s)

Versie informatie

```
1 // Een 9850 DDS VFO
2 // v1.09 04.08.2021 M.G.C. Gerritsen / H. van Rees - PE1BIW / PA0VRE
3 // v1.10 28.11.2022 MG toevoeging pin 10 en code om frequentie serieel te versturen
4 // v1.11 29.11.2022 MG aanpassing string voor frequentie over serieel, nu 'Fxxxxxxx\r\n'
5 // V1.12 02.12.2022 MG toevoeging uitvoer VFO, geheugen en stapgrootte
6 // V1.13 05.12.2022 MG gescheiden vfo+frequentie en step
7 // V1.14 08.12.2022 MG ptt stuurt achter elkaar vfo frequentie en stap, stap stuurt stap
8 // V1.15 10.12.2022 MG extra functies voor geheugen opslag, etc.
9 // V1.16 11.12.2022 MG aanpassing voor debugging
10 // V1.18 17.01.2023 MG toevoeging eenmalige uitgave spraak frequentie na verandering frequentie
11 // V1.18 18.01.2023 MG toevoeging spraak commando voor 'geen stap in geheugen mode'
12
```

Bibliotheken (#include)

```
23  
24 #include <LiquidCrystal.h>  
25 #include <EEPROM.h>  
26 #include <Wire.h>  
27 #include <extEEPROM.h>  
28
```

Constance waarden (#define)

```
35
36 #define MIN_FREQ    5050.e03    // lage grens 5.05MHz
37 #define MAX_FREQ    5550.e03    // hoge grens 5.55MHz
38 #define MF_OFFSET   -5050.e03    // middenfrequent offset voor display, bijv. -5.05.e06
39
40 #define OFFSET 0                // pas dit aan voor oscillator afwijking
41
42 #define VFO_A 0
43 #define VFO_B 1
44 #define MEM    2
45 #define STORE  3
46 #define STORED -1
47 #define CANCEL -2
```

Constance waarden (#define)

```
50  
51 // pen namen  
52 #define encoderPin1 2  
53 #define encoderPin2 3  
54 #define buttonStep 4  
55 #define buttonMode 5  
56 #define buttonMemToVfo 6  
57 #define buttonStore 7  
58  
59 #define buttonSay 10  
60  
61 #define ddsPinData 11  
62 #define ddsPinFq_Ud 12  
63 #define ddsPinW_Clk 13  
64
```

Globale variabelen

```
70 long currentStep = 1000;
71 int lastEncoded = 0;
72 int currentMode = VFO_A;
73 int storeMode;
74 int currentMem = 0;
75 int oldMem = -1;
76 int currentStore = 0;
77 int oldStore = -1;
78 byte i2c_stat;
79 struct store
80 {
81     long a_freq;
82     long b_freq;
83     long c_step;
84     int c_mem;
85     int c_mode;
86 }fram_store;
87
```


setup()

```
99 void setup()
100 {
101   Serial.begin(19200);
102   // encoder en drukknop pennen als ingang instellen
103   pinMode(encoderPin1, INPUT_PULLUP);
104   pinMode(encoderPin2, INPUT_PULLUP);
105   pinMode(buttonStep, INPUT_PULLUP);
106   pinMode(buttonMode, INPUT_PULLUP);
107   pinMode(buttonMemToVfo, INPUT_PULLUP);
108   pinMode(buttonStore, INPUT_PULLUP);
109   pinMode(buttonSay, INPUT_PULLUP);
110
111   // interrupts voor de encoder
112   attachInterrupt(digitalPinToInterrupt(2), updateEncoder, CHANGE);
113   attachInterrupt(digitalPinToInterrupt(3), updateEncoder, CHANGE);
114
115   // pennen naar de DDS print
116   pinMode(ddsPinW_Clk, OUTPUT);
117   pinMode(ddsPinFq_Ud, OUTPUT);
118   pinMode(ddsPinData, OUTPUT);
119 }
```

loop()

Dit is de hoofdprogramma lus; de Arduino blijft deze eeuwig uitvoeren.

Wat zit er in die loop()?

- controleer of de frequentie of geheugenpositie veranderd is en onderneem actie
- controleer of een knop gedrukt is en onderneem actie
- als de frequentie veranderd is, spreek die dan na een bepaalde tijd uit

Loop()

Hier wordt aan de hand van de mode, als de frequentie verandert is, de nieuwe frequentie ingesteld:

```
174 void loop()
175 {
176     switch (currentMode)
177     {
178         // interrupt gestuurde frequentie zonodig aanpassen
179         case VFO_A:
180             if (currentFreqA != oldFreq)
181             {
182                 ddsSetFrequency((double)currentFreqA);
183                 showFreq(VFO_A, 0, currentFreqA);
184                 oldFreq = currentFreqA;
185                 writeFRAM();
186                 freq_changed = true;
187             }
188             break;
189         case VFO_B:
```

Loop()

Hier wordt, als de frequentie verandert is, de frequentie na verloop van tijd uitgesproken:

```
219 | // eenmalige spraakuitgave na frequentie- of geheugenverandering
220 | if (freq_changed)
221 | {
222 |   if(loop_count++ == 60000)
223 |   {
224 |     freq_changed = false;
225 |     loop_count = 0;
226 |     if (currentMode == MEM)
227 |       sayStore(currentMem);
228 |     sayFreq(currentMode);
229 |   }
230 | }
```

Loop()

Hier worden de druktoetsen afgevraagd en, als ze ingedrukt zijn, de desbetreffende functie aangeroepen:

```
232 //afvragen van de Stap knop
233 if (digitalRead(buttonStep) == false) updateStepsize();
234
235 // afvragen van de Mode knop
236 if (digitalRead(buttonMode) == false) updateMode();
237
238 // afvragen van de Geheugen->VFO A/Afbreken knop
239 if (digitalRead(buttonMemToVfo) == false)
240 {
241     if (currentMode == STORE) cancelStore();
242     else moveMemToVfo();
243 }
244
```

Functies

Een voorbeeld van een functie: de Mode knop (VFO A/B /Geheugen) wordt ingedrukt.

```
518 void updateMode()
519 {
520     switch (currentMode)
521     {
522         case VFO_A:
523             currentMode = VFO_B;
524             oldFreq = 0; // forceer update van VFO display
525             break;
526         case VFO_B:
527             currentMode = MEM;
528             oldMem = -1; // forceer update van VFO display
529             break;
530         case MEM:
531             currentMode = VFO_A;
532             oldFreq = 0; // forceer update van VFO display
533             break;
534     }
535     sayType(currentMode, currentMem);
536     delay(500);
537 }
```

Interrupt functie

Een deel van de interrupt functie aangeroepen door verdraaien van de rotary encoder:

```
436 // --- rotary encoder functie aangeroepen door interrupts ---
437 void updateEncoder()
438 {
439     int MSB = digitalRead(encoderPin1);
440     int LSB = digitalRead(encoderPin2);
441
442     int encoded = (MSB << 1) | LSB;
443     int sum = (lastEncoded << 2) | encoded;
444
445     if (sum == 0b0111)
446     {
447         switch (currentMode)
448         {
449             case VFO_A:
450                 currentFreqA += currentStep;
451                 if (currentFreqA > MAX_FREQ) currentFreqA = MAX_FREQ;
452                 break;
453             case VFO_B:
454                 currentFreqB += currentStep;
455                 if (currentFreqB > MAX_FREQ) currentFreqB = MAX_FREQ;
456                 break;
```

De DDS programmeer functie

Het instellen van de frequentie van de DDS d.m.v. een functie:

```
608
609 void ddsSetFrequency(double frequency)
610 {
611     // bereken het frequentie 32 bit woord en stuur naar de DDS byte voor byte
612     // en als laatste stuur de controle/fase byte (0x09)
613     unsigned long freq = (unsigned long)frequency * 4294967296.0 / (125.e06 + OFFSET);
614     for (int b = 0; b < 4; b++)
615     {
616         ddsSendByte(freq & 0xff);
617         freq >>= 8;
618     }
619     ddsSendByte(0x00);
620     ddsPulse(ddsPinFq_Ud);
621 }
```


Optionele spraak uitgave

De serieel-over-USB interface van de Arduino wordt gebruikt om een stroom karakters naar een PC/Mac/Raspberry Pi te sturen.

Die karakterstromen hebben een afgesproken formaat en kunnen dus diverse, herkenbare 'boodschappen' sturen, zoals:

- frequentie
- stap-grootte
- VFO A, B of Geheugen
- etc.

Optionele spraak uitgave

Aan de PC kant loopt een programma, dat luistert op de serieel-over-USB poort, de inkomende tekst stroom herkent en via een bibliotheek dit uitspreekt als een tekst.

Dit is een zogenaamd Python script.

Dank

Dank U voor uw aandacht zover!

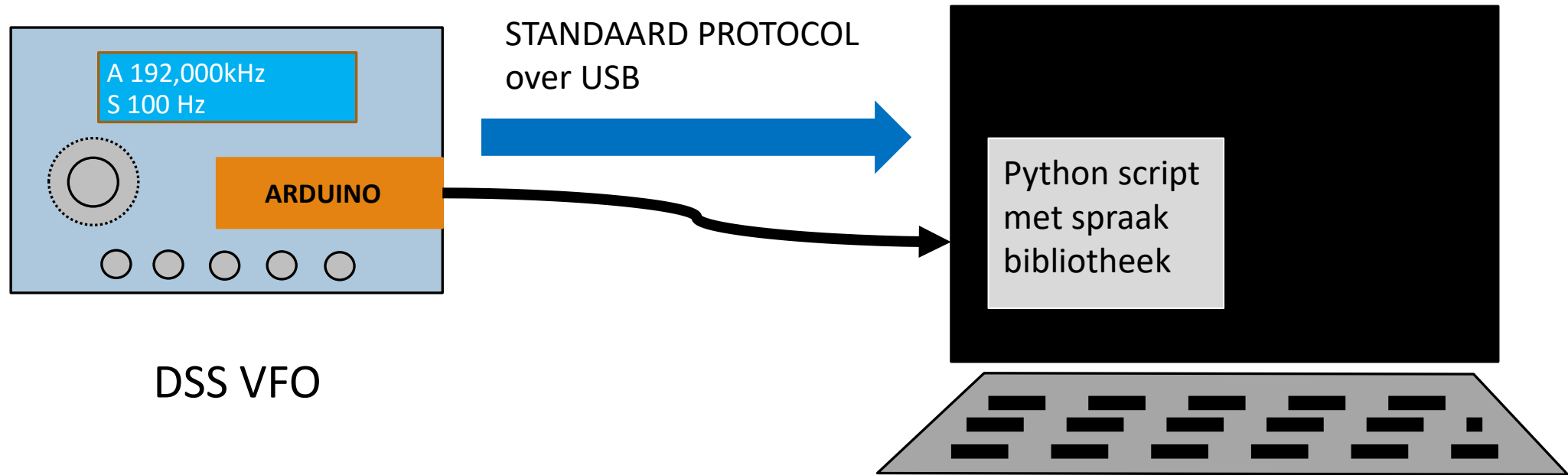
Vragen?

PE1BIW@ZIGGO.NL

of

3705kHz AM ;-)

Het prototype voor de spraaktests

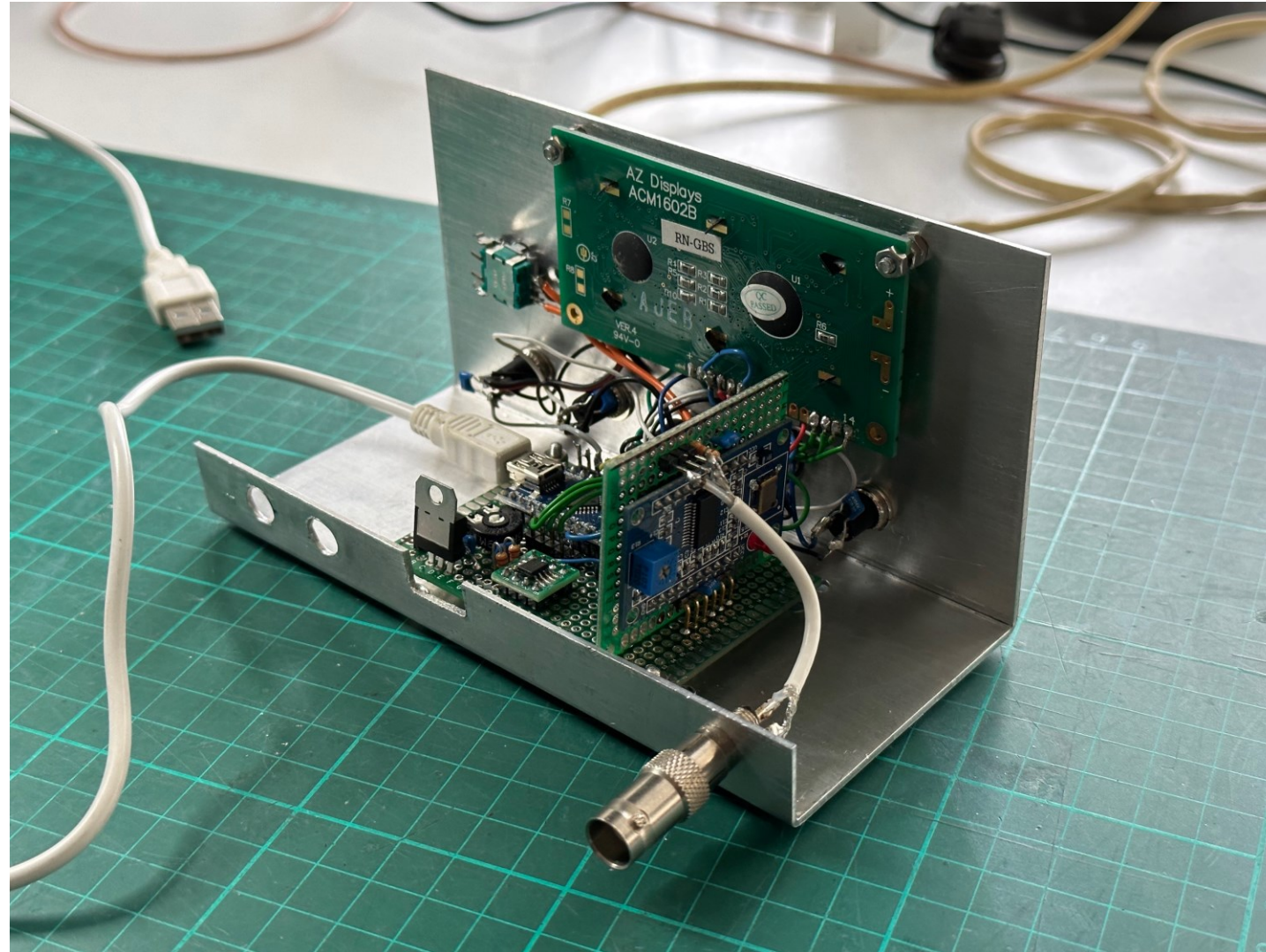
DSS VFO

Apple, Windows, Linux PC of Raspberry PI

Het prototype voor de spraaktests

Het prototype voor de spraaktests

Het prototype voor de spraaktests

